28 september 2026

HEIDENSTAMSÄLLSKAPET

MÅNADSBREV OKTOBER 2026

Höst hos Heidenstam

Det var ett tag sedan jag skrev ett månadsbrev. Nu är det höst och luften blir klarare, färgerna djupare och dagarna långsamt kortare. Det är något med den här tiden på året som får en att stanna upp, titta tillbaka men ändå titta framåt. Här kommer nu ett nytt månadsbrev med temat ”Höst”.

Vi vet att Heidenstam på något sätt fann ro i mörkret när han arbetade och skrev i sitt arbetsrum på Övralid. Han ville inte störas av ljus från fönstren bakom sig och täckte över skrivbordslampan för att dämpa belysningen. Utifrån detta kan man också tänka sig att hösten, med sina mörkare dagar och kvällar, passade honom ganska väl.

I hans skrivande blir hösten en symbol för livets förgänglighet och människans åldrande. De fallande löven kan liknas vid människans liv som långsamt går mot sitt slut. Samtidigt framställs hösten inte enbart som sorglig. Inte heller som slutet, utan skönheten och livskraften innan slutet. Lite som livets ”sista fest”.

”Höststämning”, ur Vallfart och vandringsår, 1888

Anses som lite kuslig och mörk. Dikten utspelar sig under senhösten, i november, när naturen går i vinterdvala och den första snön kommer.

I början möter vi en docka som ligger bland de avlövade asparna. Hon är insvept i grått och beskrivs nästan som ett dött barn. Sedan står en svartklädd, sinnessvag man med en fiol bredvid henne. Han spelar en polska. Mannen har dessutom en krans av röda rönnbär på hatten. Till sist kommer den första snön. 1. De fallande löven blir en bild av hur livet går mot sitt slut.

Budskapet är att livet är förgängligt och att döden är en naturlig del av livet. Heidenstam använder hösten för att visa hur allt förändras och till slut försvinner. De fallande löven och den första snön symboliserar livets slut. Samtidigt finns det musik och rörelse i dikten, vilket visar att livet fortsätter även när naturen går mot dvalan.

Hösten blir därför en symbol för både förgängelse och den märkliga skönhet som kan finnas i livets slut.

För att se hela dikten, klicka här : **Vallfart och vandringsår/Höststämning - Wikisource**

”Höstsång”, ur Dikter, 1895
Här är hösten färgstark och livfull, med röda löv, mogna frukter och dansande löv, när naturen vissnar finns det skönhet och livsglädje. Hösten blir därför en påminnelse om att livet är kort, men också en uppmaning att leva intensivt och acceptera att livet och döden hör samman.

Den handlar hur människan ska förhålla sig till att livet tar slut. Hösten fungerar som en symbol för åldrande, död och livets förgänglighet, men också för livsglädje och mod. Heidenstam jämför de dansande löven med människor som går mot döden.

Han hänvisar till Termopyle, där krigare kämpade trots att de visste att döden väntade; *”Vi vet att livet tar slut, men vi ska ändå leva med mod och stolthet”.* Hösten är inte bara slutet. Den betyder att den senare delen av livet inte behöver vara meningslös. Även när man blir äldre kan livet vara intensivt, vackert och värdefullt.

För att se hela dikten, klicka här: **Diktarna: Höstsång**

Önskar er alla en riktigt fin och mysig höst. Njut av de vackra dagarna och när löven faller…

Bästa hösthälsningar till er alla!

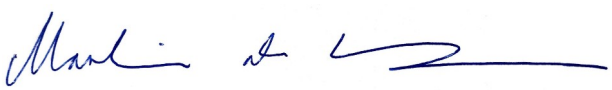

/ Martin af Robson, vice ordförande